

نهاد نمایندگی مقام علمی در دانشگاه

پژوهش‌های علمی

حوزه علوم اسلامی دانشگاهیان

آیین نامه آموزشی

حوزه علوم اسلامی دانشگاهیان

مهر ۹۸

فهرست

۱. تعاریف ۲
۲. نظام آموزشی ۲
۳. واحدهای درسی و جدول دروس ۲
۴. الگوهای تربیتی کلاس ۵
۵. برنامه ریزی آموزشی ۶
۶. حضور و غیاب ۶
۷. آزمون ۶
۸. ارزیابی ۷
۹. انتقالی و مهمان ۷
۱۰. صدور مدرک و گواهی ۷
۱۱. معادل سازی ۷

۱. تعاریف

حوزه علوم اسلامی دانشگاهیان: مرکزی است آموزشی تربیتی وابسته به نهاد نمایندگی مقام معظم رهبری در دانشگاه‌ها که در این آیین‌نامه با عنوان اختصاری «حوزه» ذکر می‌گردد. حوزه علوم اسلامی دانشگاهیان، حوزه علمیه نبوده و معرفت جویان آن نیز طلبه به شمار نمی‌روند. ستاد: مرکز سیاست گذاری و برنامه‌ریزی کلان و نظارت و ارزیابی و راهبری مراکز حوزه می باشد که در قم مستقر است.

مراکز: به پایگاه‌های آموزشی تربیتی حوزه ذیل دفاتر نهاد در دانشگاه‌ها «مرکز» اطلاق می‌شود. معرفت‌جو: به شرکت کنندگان دوره‌های آموزشی تربیتی حوزه عنوان معرفت جو اطلاق می‌شود. سامانه مدیریت آموزشی: سامانه‌ای که اطلاعات آموزشی مراکز و معرفت‌جویان در آن ثبت می‌گردد.

۲. نظام آموزشی

ماده ۱: دوره‌های آموزشی حوزه یک ساله بوده و به دلیل مراعات تقویم آموزشی دانشگاه‌ها و امتحانات دانشجویان، به دو نیم سال اول و دوم تقسیم می‌گردد. تبصره ۱: دوره‌های حوزه می‌تواند کمتر از یک سال در قالب چند دوره تجمیعی، مشروط به رعایت نصاب کیفیت آموزشی و کمیت تعداد جلسات برگزار شود. تبصره ۲: دانشجویانی که نمی‌توانند در دوره کامل شرکت نمایند می‌توانند در قالب دوره‌های آزاد، بخشی از دروس حوزه را به صورت تک درس بگذرانند.

۳. واحدهای درسی و جدول دروس

ماده ۲: برنامه درسی هر سال از دو بخش دروس الزامی و دروس پیشنهادی معرفت جویان تشکیل می‌شود. دروس الزامی طبق جدول زیر در هر سال ۱۲ واحد و شامل ۳ کلان درس می‌باشد: ۴ واحد موضوعات نظام اندیشه اسلامی، ۴ واحد موضوعات تهذیب نفس و جهاد اکبر و ۴ واحد موضوعات رسالت الهی دانشجوی، عرصه شناسی و روش شناسی.

سال اول	ترم اول	نظام اندیشه ۱	۱. طرح کلی اندیشه اسلامی در قرآن، رهبر معظم انقلاب (ایمان و توحید) ۲. مبانی اندیشه اسلامی (جلسه اول تا هفتم مباحث استاد عابدینی)
		جهاد اکبر ۱	جهاد اکبر ۱ (استاد عابدینی)
		رسالت الهی ۱	رسالت دانشجو و نقشه راه آن
	ترم دوم	نظام اندیشه ۲	۱. طرح کلی اندیشه اسلامی در قرآن (نبوت و ولایت به انضمام ۵ رویکرد استاد فلاح) ۲. مبانی اندیشه اسلامی (جلسه ۸ تا ۱۳ مباحث استاد عابدینی)
		جهاد اکبر ۲	جهاد اکبر ۲ (استاد عابدینی)
		رسالت الهی ۲	موضوع شناسی و روش شناسی
سال دوم	ترم اول	نظام اندیشه ۳	۱. نظام تربیتی (تربیت بدنی، عقلانی، عاطفی) ۲. مبانی اندیشه اسلامی (جلسه ۱۴ تا ۲۰ مباحث استاد عابدینی)
		جهاد اکبر ۳	جهاد اکبر ۳ (استاد عابدینی)
		رسالت الهی ۳	شاخص‌های معرفت بنیانی و مهارت تطبیق (سرفصلهای حوزه)
	ترم دوم	نظام اندیشه ۴	۱. نظام تربیتی (تربیت خانوادگی، سرفصلهای حوزه) ۲. مبانی اندیشه اسلامی (جلسه ۲۱ تا ۲۶ مباحث استاد عابدینی)
		جهاد اکبر ۴	جهاد اکبر ۴ (مباحث استاد عابدینی)
		رسالت الهی ۴	شاخص‌های معرفت بنیانی و مهارت تطبیق (سرفصلهای حوزه)

سال سوم	ترم اول	نظام اندیشه اسلامی (جلسه ۲۷ تا ۳۳ مباحث استاد عابدینی)
		۲. کلام نوین اسلامی (استاد خسروپناه، جلد سوم، سرفصل اسلام شناسی)
		۳. نظام سیاسی اسلامی (حکومت و ولایت نشر صهبا رهبر معظم انقلاب؛ و یا کتاب ولایت فقیه استاد محمد نجفی، جزوه حوزه)
	ترم دوم	جهاد اکبر ۵
		رسالت الهی ۵
		نظام اندیشه اسلامی (جلسه ۳۴ تا ۴۰ مباحث استاد عابدینی)
		۲. کلام نوین اسلامی (استاد خسروپناه، جلد سوم، سرفصل تمدن شناسی)
		۳. اندیشه معارض (اسلام آمریکایی، جزوه حوزه)
		جهاد اکبر ۶
		رسالت الهی ۶

ماده ۳: علاوه بر ۱۲ واحد دروس الزامی که توسط ستاد در هر سال تعریف می شود، مراکز می توانند تا ۸ واحد برنامه آموزشی تربیتی را طبق پیشنهاد و نیازسنجی از معرفت جویان در راستای مأموریت و اهداف حوزه در هر سال تعریف نمایند. در طراحی و اجرای برنامه‌های پیشنهادی معرفت جویان حتی‌المقدور از قالبهای مؤثری همچون کارگاه‌های مهارت‌افزایی، همایش‌های بصیرت‌افزایی، کرسی‌های آزاداندیشی و نظریه پردازی، حلقه‌های مطالعات تخصصی، جلسات مناظره، نقد آثار علمی و فرهنگی، بازدیدهای علمی فرهنگی، دیدار با الگوهای موفق علمی فکری و اجتماعی، اعتکاف و بیتوته علمی و معنوی، برگزاری اردو، مسابقات فکری فرهنگی و... استفاده می شود.

تبصره ۱: به جهت اثرگذاری ممتاز الگوهای فوق شایسته است برخی از سرفصل‌های دروس الزامی نیز در این قالب ارائه شود.

تبصره ۲: دروس نظام قدیم حوزه و دروس مجازی در صورت نیازسنجی از معرفت جویان می‌تواند در قالب دروس فوق برنامه ارائه گردد.

ماده ۴: در صورتی که طرح خدمت جهادی که به عنوان تحقیق کلاسی و جزء درس رسالت است، از ارزش و اعتباری بیش از یک تحقیق کلاسی برخوردار باشد (همچون تشکیل کارگروهی اثرگذار) به تشخیص استاد رسالت می‌توان حداکثر تا ۲ واحد با عنوان «خدمت جهادی» در هر سال برای آن منظور کرد.

۴. الگوهای تربیتی کلاس

ماده ۵: اجرای هریک از الگوهای تربیتی و شاگردپرور زیر علاوه بر ارتقای سطح کیفی کلاس، همچنین می‌تواند مشروط به انجام کیفی هریک، معادل یک جلسه کلاسی منظور شود:

۱. ارائه سرفصل‌های درسی در قالب‌هایی همچون کرسی آزاداندیشی، کارگاه، مناظره، نقد کتاب و...

۲. تعریف تحقیق و کار مطالعاتی برای معرفت جویان.

۳. نشر و تبیین سرفصلهای درسی توسط معرفت جویان. (جهاد فکری)

۴. تمرین تطبیق و بکار بستن معارف در ضمن رفتار فردی و اجتماعی و یا در ضمن ساختارسازی.

۵. برنامه‌ریزی آموزشی

ماده ۶: برنامه‌ریزی درسی مرکز باید با مراعات تقویم آموزشی دانشگاه و با در نظر گرفتن تعطیلات دانشگاه به گونه ای طراحی شود که به برنامه آموزشی حوزه و همچنین تحصیل دانشجویان دانشگاهی دانشجویان از جمله آزمون آنان لطمه‌ای وارد نسازد.

ماده ۷: در برنامه ریزی کلاسی اهتمام ویژه ای به پرهیز از اختلاط شود.

ماده ۸: مراکز موظفند امور آموزشی اعم از دروس الزامی و اختیاری را در سامانه آموزشی در بازه‌های زمانی مشخص شده در سامانه مدیریت آموزشی به آدرس sm.hodat.ir ثبت نمایند.

۶. حضور و غیاب

ماده ۹: غیبت بیش از سه جلسه (موجه یا غیر موجه) موجب حذف درس گشته و در صورت غیبت کمتر از سه جلسه معرفت جویانی که غیبت غیر موجه دارند باید غیبت خود را با تحقیق و کار مطالعاتی و یا نشر و تبیین معارف جبران کنند.

تبصره: تأخیر در کلاس بیش از ۱۵ دقیقه و یا ترک کلاس و عدم بازگشت به آن، غیبت محسوب خواهد شد.

ماده ۱۰: معرفت جویانی که درس آنان حذف شده است نمی توانند بدون شرکت مجدد در کلاس درس صرفاً با شرکت در آزمون جبرانی، آن درس را بگذرانند.

۷. آزمون

ماده ۱۱: جهت انجام ارزیابی به‌هنگام و کیفی از «سطح درک مباحث کلاسی»، آزمون به صورت تدریجی در چند نوبت و در ضمن کلاس در هر نیمسال برگزار می‌گردد.

ماده ۱۲: آزمون صرفاً برای ارزیابی از «سطح درک مباحث کلاسی» نبوده بلکه شایسته است از ظرفیت نمره آزمون برای تعلیم بیشتر و مهارت ورزی استفاده کرده و بخشی از نمره درس به اهداف تربیتی زیر اختصاص یابد:

۱. برای «تعمیق آموزه‌ها و مهارت آموزی» بخشی از نمره به قالبهایی چون مباحثه، تقریر نویسی، کنفرانس، گزارش و منبع شناسی، نقد و تحلیل منابع اعم از کتاب و مقاله، حل مسأله، آزاد اندیشی و... اختصاص یابد.

۲. برای «تمرین تبیین و نشر آموزه‌ها و یا به کار بستن آنها» بخشی از نمره به آن تخصیص یابد.

ماده ۱۳: حداقل نمره قبولی در هر درس ۱۲ می‌باشد.

ماده ۱۴: معرفت جویانی شایستگی دریافت مدرک پایانی را دارند که معدل تمامی دروس الزامی ایشان کمتر از ۱۴ نباشد.

۸. ارزیابی

ماده ۱۵: از آنجا که نظر معرفت جویان در ارزیابی استاد و محتوای درسی نقش ویژه ای در ارتقای مراکز و نظام آموزشی حوزه دارد لازم است فرم ارزیابی استاد و محتوای درسی توسط معرفت جو در سامانه آموزشی در هر ترم قبل از مشاهده نمره پایانی با تأمل لازم تکمیل گردد.

ماده ۱۶: در ابتدای ترم، اساتید و معرفت جویان با شاخصهای ارزیابی آشنا شده و در پایان هر نیم سال تجمیع نظرات معرفت جویان توسط مراکز برای ستاد حوزه ارسال می گردد.

ماده ۱۷: استاد در صورت کسب امتیاز کمتر از ۶۰ درصد از ارزیابی معرفت جویی، مجاز به تدریس مجدد در آن درس نمی باشد.

۹. انتقالی و مهمان

ماده ۱۸: معرفت جویان فقط یک نوبت حق انتقال به مرکز دیگر را دارند؛ اما به عنوان مهمان در صورت توافق مرکز میزبان می توانند چند نوبت در مراکز میزبان تحصیل نمایند و اطلاعات آموزشی خود را در نهایت در مرکز اصلی خود ثبت نمایند.

۱۰. صدور مدرک و گواهی

ماده ۱۹: معرفت جویانی که تمامی دروس الزامی را با موفقیت گذرانده باشند و حداقل معدل آنان ۱۴ باشد، دانش آموخته شناخته شده و مدرک پایان دوره به آنان اعطا می گردد.

ماده ۲۰: برای دانشجویانی که در دوره کامل شرکت نکرده و فقط تک درس گذرانده اند صرفاً برگه گواهی تحصیل صادر می شود.

ماده ۲۱: مدرک پایان دوره و کارنامه تحصیلی معرفت جویان توسط سامانه آموزش صادر می گردد.

ماده ۲۲: گواهی تدریس اساتید، توسط مراکز و با تأیید مسئول آن مرکز صادر می شود.

ماده ۲۳: معرفت جویانی که در تبیین درس رسالت الهی و راهبری کارگروه جهاد علمی فرهنگی رتبه بالای ارزیابی علمی و عملی را از هسته ارزیابی دریافت کنند، شایسته دریافت مدرک «مربی کارگاه رسالت و مشاوره کارگروه های جهادی» خواهند بود.

۱۱. معادل سازی

ماده ۲۴: دروس حوزه به عنوان یکی از قالبهای جدید برای ارائه دروس معارف به شمار می رود و طبق جدول ذیل، معادل سازی می شود.

تبصره: در صورتیکه مدت زمان جلسات کلاسی و تعداد جلسات از حد نصاب ۲ واحد دانشگاهی

برخوردار نباشد برای معادل سازی در ازای هر دو واحد از دروس معارف، لازم است ۴ واحد از

دروس حوزه گذرانده شود.

دروس معارف اسلامی	دروس حوزه علوم اسلامی دانشگاهیان
۴ واحد اندیشه اسلامی ۲۰	۴ واحد از کلان درس نظام اندیشه اسلامی: (۱) ۴ واحد طرح کلی اندیشه اسلامی در قرآن، رهبر معظم انقلاب (نظام اندیشه ۲۰) (۲) مجموع ۲ واحد اندیشه معارض (اسلام آمریکایی) و ۲ واحد نظام اندیشه ۳ (تربیت بدنی، عقلانی، عاطفی) (۳) ۴ واحد اندیشه اسلامی (مباحث سال اول استاد عابدینی)
۲ واحد انقلاب اسلامی	۲ واحد از کلان درس رسالت الهی دانشجوی تراز انقلاب
۲ واحد اخلاق اسلامی	۲ واحد از کلان درس جهاد اکبر سال اول (استاد عابدینی)
۲ واحد منابع اسلامی	۲ واحد از دروس زیر: ۲ واحد جهاد اکبر استاد عابدینی (سال دوم) ۲ واحد مبانی اندیشه اسلامی استاد عابدینی (سال دوم یا سوم) ۲ واحد نهج البلاغه (سال سوم) ۲ واحد صحیفه سجادیه (سال سوم)
۲ واحد دانش خانواده	۲ واحد تربیت خانوادگی (نظام اندیشه ۴)
۲ واحد تاریخ اسلام	۲ واحد از موضوعات تاریخ اسلام و سیره (از میان دروس در اختیار مراکز)